

Biogramy osób odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności

31 sierpnia 2020, Gorzów Wielkopolski

1. Tomasz Bicki prowadził działalność opozycyjną w latach 1982-1989. Był aktywnym członkiem Młodzieżowego Ruchu Oporu działającego na terenie Gorzowa Wielkopolskiego, później również członkiem Ruchu Młodzieży Niezależnej.

W listopadzie 1982 roku w następstwie przeszukania mieszkania został zatrzymany przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Nieletnich z dnia 28.12.1982 r. został skazany na dozór kuratora za przynależność do MRO oraz za przechowywanie i rozpowszechnianie nielegalnych ulotek.

Pomimo rozbicia MRO oraz zastosowanych represji, Tomasz Bicki zaangażował się w działalność nowopowstałego RMN jako kolporter oraz uczestnik akcji ulicznych. W czerwcu 1984 roku, po akcji malowania haseł antykomunistycznych przeprowadzonej w Słubicach, został zatrzymany przez SB. Podczas dwudniowego przesłuchania był bity i zastraszany przez funkcjonariuszy SB.

W drugiej połowie lat 80., jako pracownik Zakładów Mechanicznych „Ursus Gorzów”, rozpowszechniał m.in. nielegalne biuletyny „Szaniec” i „Feniks”, a także wytwarzał inne materiały bezdebitowe.

2. Beata Borcz-Kobierska od 1983 r. była aktywną działaczką Ruchu Młodzieży Niezależnej na terenie Gorzowa Wielkopolskiego. Początkowo pisała artykuły do biuletynu „Szaniec”. Następnie zajmowała się kolportażem wydawnictw niezależnych, np. „Szaniec”, „Feniks”. W mieszkaniu Beaty Korcz-Kobierskiej istniała „skrzynka kolportażowa”, skąd rozprowadzano m.in. „Biuletyn Ursusa” i „Solidarność Stilonowską”.

Pełniła również funkcję łączniczki pomiędzy Ruchem Młodzieży Niezależnej a opozycją solidarnościową. Współpracowała m.in. z Markiem Rusakiewiczem, Jarosławem Sychłą, Robertem Kuraszkiwiczem. Działalność Pani Beaty Borcz-Kobierskiej w Ruchu Młodzieży Niezależnej trwała do 1985 r.

3. Zdzisław Tadeusz Czyrka w 1980 r. zakładał NSZZ „Solidarność” w Browarze Witnica. Następnie do 1989 r., w ramach zdelegalizowanego związku zawodowego, zajmował się kolportażem ulotek i pism oraz książek z drugiego obiegu na terenie Gorzowa Wielkopolskiego i Witnicy. Brał udział w malowaniu haseł przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego na murach w Gorzowie Wielkopolskim. W dniu 05 listopada 1982 r. został objęty tzw. „inteligentną formą internowania”. Ćwiczenia wojskowe odbywał w JW 2697 w Brzegu do 14 grudnia 1982 r.

4. Jarosław Fańciszewski działał w opozycji komunistycznej od 1983 r. W latach 1983-1985 należał do Ruchu Młodzieży Niezależnej w Gorzowie Wielkopolskim. Wraz z innymi osobami brał udział w akcjach pisania haseł niepodległościowych na murach i budynkach. Kolportował niezależne czasopisma i ulotki, m.in. biuletyn RMN „Szaniec” i „Sokół”. W związku z powyższym, w mieszkaniu

Jarostawa Fańciszewskiego Służba Bezpieczeństwa dokonała przeszukań, a on sam został zatrzymany w areszcie w Gorzowie Wielkopolskim.

5. Ewa Hrybacz w latach 1984-1989 działała przeciw dyktaturze komunistycznej.

Współpracowała z Ruchem Młodzieży Niezależnej i Ruchem „Wolność i Pokój” w Gorzowie Wielkopolskim. Redagowała biuletyn RMN w Gorzowie Wlkp. pt. „Szaniec”. W jej mieszkaniu odbywały się spotkania działaczy RMN i WiP. Za działalność ulotkową i wywieszanie transparentów o treści antypaństwowej była wielokrotnie karana w 1988 r. przez Kolegia ds. Wykroczeń.

6. Iwona Jarek-Syska w latach 1983-1989 działała w Ruchu Młodzieży Niezależnej. W tym czasie kolportowała pismo RMN „Szaniec” i inne bezdebitowe wydawnictwa. Podczas studiów w Lublinie była łączniczką niezależnych środowisk młodzieżowych. W swoim mieszkaniu zorganizowała bibliotekę z książkami drugiego obiegu.

7. Marek Jaworucki był zatrudniony w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Gorzowie Wielkopolskim na stanowisku lekarza. Należał do NSZZ Solidarność. W dniu 31.08.1982 r. w Gorzowie Wielkopolskim uczestniczył w demonstracji antyrządowej. Został zatrzymany w dniu 01.09.1982 r. Na mocy postanowienia Prokuratora Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 02.09.1982 r. na podstawie art. 234 kk w zw. z art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym został tymczasowo aresztowany za czynną napaść na funkcjonariuszy MO. Sąd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 23.09.1982 r. skazał Marka Jaworuckiego na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz utratę praw publicznych na okres dwóch lat. Przetrzymany był w Areszcie Śledczym w Gorzowie Wielkopolskim oraz w Międzyrzeczu i Zakładach Karnych: w Wawrowie, we Wronkach, w Poznaniu, w Koziegłowach i w Sieradzu. Uchwałą Rady Państwa z dnia 05.02.1983 r. został warunkowo zwolniony z odbycia reszty kary pozbawienia wolności.

8. Krzysztof Jan Kamiński działalność opozycyjną rozpoczął w 1983 r., będąc studentem na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Brał udział w demonstracjach ulicznych w Poznaniu i Warszawie. Współorganizował wiece oraz strajki studenckie na poznańskim UAM. Na terenie akademików organizował akcje zbierania podpisów pod protestem w sprawie treści PRL-owskiej przysięgi wojskowej. W 1987 r. nawiązał bliską współpracę z gorzowskim Ruchem Młodzieży Niezależnej. Rozprowadzał i kolportował wydawnictwa gorzowskiego RMN, m.in. „Szaniec” oraz prasę poznańską i warszawską – „Obserwator Wielkopolski”, „Solidarność Walcząca”, „PWA”, „Tygodnik Mazowsze”, głównie w środowisku studenckim na Wydziale Historii UAM w Poznaniu. Wiosną 1988 r. uczestniczył w manifestacjach ulicznych i happeningach tzw. pomarańczowej alternatywy. Angażował się w akcje ulotkowo-kolportażowe, w malowanie hasel antykomunistycznych w miejscach publicznych. W maju 1988 r. wszedł w skład komitetu założycielskiego reaktywowanego Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Pełnił w nim funkcję przewodniczącego na Wydziale Historycznym UAM oraz członka Prezydium Komisji Uczelnianej NZS. W latach 1988-1989 reprezentował NZS UAM na spotkaniach krajowych tej organizacji. Dodatkowo Pan Krzysztof Jan Kamiński był przeciwnikiem budowy elektrowni atomowej w Klempiczu i prowadził

akcje o charakterze ekologicznym, rozwieszając transparenty i plakaty oraz rozrzucając kilka tysięcy ulotek informujących o zagrożeniach wynikających z budowy elektrowni atomowej.

Krzysztof Jan Kamiński w latach 1986-1990 pozostawał w regularnym zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa, czego dowodem były prowadzone rewizje, zatrzymania, przesłuchania i rozmowy ostrzegawcze.

9. Adam Kieryło w latach 1986-1998 należał do „Ruchu Młodzieży Solidarnej” w Sulechowie – podziemnej organizacji niezwiązkowej. Zajmował się kolportażem wydawnictw niezależnych „Solidarności”, takich jak: Tygodnik Mazowsze, Feniks, KOS, Obserwator Wielkopolski oraz pism młodzieżowych drugiego obiegu m. in Szaniec - Biuletyn Informacyjny Ruchu Młodzieży Niezależnej z Gorzowa Wielkopolskiego, Korek - Pismo Ruchu Młodzieży Niezależnej. Przywoził prasę podziemną pociągiem z Poznania do Sulechowa.

10. Andrzej Kieryło w 1980 r. był współzałożycielem i do 1990 przewodniczącym NSZZ „Solidarność” przy Komunalnym Przedsiębiorstwie Robót Budowlanych w Sulechowie.

Po 13.12.1981 r. organizował pomoc dla rodzin osób internowanych i działaczy „Solidarności”, współpracując z ks. Przybylskim i ks. Michałem Kaczmakiem. Przekazywał produkty żywnościowe dla potrzebujących w Sulechowie i Zielonej Górze. Od 1986 do 1990 r. współpracował z Ruchem Młodzieży Solidarnej w Sulechowie, antykomunistyczną organizacją młodzieżową. Kolportował gazetki podziemnej „Solidarności”, Ruchu Młodzieży Solidarnej, Ruchu Młodzieży Niezależnej z Gorzowa Wlkp. i Solidarności Walczącej – szczególnie wśród żołnierzy w Sulechowie.

W latach 1986-1989 uczestniczył w Mszach św. za Ojczyznę w kościele św. Stanisława Kostki w Sulechowie. Od 1987 r. jeździł na autobusowe Pielgrzymki Świata Pracy na Jasną Górę. Uczestniczył we Mszy św. za Ojczyznę w Warszawie na Żoliborzu, przy Grobie ks. Jerzego Popiełuszki. W 1989 r. brał udział w uroczystości upamiętniającej protest społeczeństwa z 28 czerwca 1956 r. w Poznaniu.

11. Grzegorz Kita w dniu 31.08.1982 r. brał udział w demonstracji przed kościołem katedralnym oraz na ul. Chrobrego w Gorzowie Wielkopolskim. Wydarzenia te miały miejsce w związku z drugą rocznicą powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

W związku z brutalną interwencją sił porządkowych, polegającą na użyciu wobec demonstrantów gumowych pałek i armatek wodnych, uczestnicy manifestacji, w tym Grzegorz Kita, obrzucili funkcjonariuszy MO kamieniami.

Za powyższe, w dniu 03.09.1982 r. p. Grzegorz Kita został tymczasowo aresztowany. Sąd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 13.09.1982 r. skazał p. Kitę na 3 lata pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych. W dniu 12.04.1983 r. został warunkowo zwolniony z Zakładu Karnego w Sieradzu, a w dniu 01.09.1983 r. Sąd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim na podstawie amnestii darował karę.

12. Jan Różanowski prowadził działalność opozycyjną w latach 1983-1984. Był działaczem podziemnego NSZZ „Solidarność”, twórcą oraz kolporterem materiałów bezdebitowych.

Od 1983 roku był odpowiedzialny za opracowanie graficzne nielegalnych wydawnictw „Solidarność Wojenna” i „Feniks”. Od dnia 31.07.1984 r. Służba Bezpieczeństwa starała się rozbić grupę drukarsko-kolportażową i w toku rozpracowania ustalić jej skład osobowy.

Dnia 21.12.1984 r. Służba Bezpieczeństwa dokonała przeszukania pomieszczenia biurowego w miejscu pracy Jana Różanowskiego. Sprawę zakończono 09.12.1985 r.

13. Maciej Rudnicki w latach 1985 – 1989 należał do Ruchu Młodzieży Niezależnej w Gorzowie Wlkp. W ramach Ruchu zajmował się najpierw kolportażem podziemnych pism pn.: „Szaniec”, „Sokół”, „Korek”, „Bez przemocy”, następnie zaś już redakcją wydawnictw „Szaniec” i „Sokół”. Okazjonalnie redagował, składał i drukował pisma NSZZ „Solidarność” – „Feniks” i „Solidarność Stilonowska”. Podziemne pisma były drukowane przez p. Rudnickiego w mieszkaniu jego rodziców pod Gorzowem Wlkp.

Pan Maciej Rudnicki kierował również Ruchem Młodzieży Niezależnej w I Liceum Ogólnokształcącym w Gorzowie Wlkp., do którego wówczas uczęszczał. Ponadto udzielał się aktywnie w Ruchu Wolność i Pokój. Był współorganizatorem demonstracji antysocjalistycznych i akcji protestacyjnych na terenie Gorzowa Wlkp. Protesty, w których uczestniczył skierowane były głównie przeciwko budowie elektrowni atomowej w Klempiczu.

14. Piotr Skrzypek za czynną napaść na funkcjonariuszy MO podczas demonstracji antyrządowej w dniu 31.08.1982 r. w Gorzowie Wielkopolskim został skazany na podstawie art. 234 kk w zw. art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym. Na mocy postanowienia Prokuratora Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 01.09.1982 r. został osadzony w Areszcie Śledczym. Sąd Wojewódzki wyrokiem z dnia 06.09.1982 r. skazał Piotra Skrzypka na karę 3 lat pozbawienia wolności. Był przetrzymywany w Areszcie Śledczym w Międzyrzeczu, w Zakładzie Karnym w Sieradzu, a następnie w Zakładzie Karnym we Włocławku. Zwolniony warunkowo dnia 16.03.1983 r. na podstawie postanowienia Sądu Wojewódzkiego we Włocławku, w związku z ułaskawieniem Piotra Skrzypka przez Radę Państwa. Okres próby wyznaczono do dnia 08.03.1986 r.

15. Krzysztof Feliks Sobolewski działał w podziemnych organizacjach młodzieżowych na terenie Gorzowa Wlkp. Były to: Młodzieżowy Ruch Oporu, Ruch Młodzieży Niezależnej, Ruch Wolność i Pokój. W wymienionych strukturach Krzysztof Sobolewski zajmował się wykonywaniem i klejeniem plakatów o treści antykomunistycznej, drukowaniem i rozrzucaniem ulotek, wykonywaniem napisów na murach Gorzowa Wlkp. Zajmował się również kolportowaniem pism: „Feniks”, „Szaniec”, „Iskra”. Za swoją działalność w Młodzieżowym Ruchu Oporu, dnia 15.06.1983 r. został zatrzymany i tymczasowo aresztowany. Zwolniony z aresztu 26.07.1983 r. na mocy amnestii. Po umorzeniu śledztwa, Krzysztof Sobolewski kontynuował swoją opozycyjną działalność w Ruchu Młodzieży Niezależnej. W strukturze RMN został członkiem zarządu odpowiedzialnym za drukowanie pism oraz ulotek.

Dnia 12.12.1983 r. Prokuratura Wojewódzka w Gorzowie Wlkp. przedstawiła K. Sobolewskiemu zarzut rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw i tego samego dnia zastosowała względem niego areszt tymczasowy. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. wyrokiem z dnia 19.03.1984 r. skazał Krzysztofa

Sobolewskiego na karę 1 roku pozbawienia wolności. Dnia 26.07.1984 r., na mocy amnestii, został zwolniony z Zakładu Karnego w Łęczycy.

Po wyjściu z więzienia p. Krzysztof Sobolewski nadal kierował poligrafią Ruchu Młodzieży Niezależnej. Oprócz tego, od 1986 r. aktywnie uczestniczył w nadawaniu audycji niezależnego „Radia Solidarność” w Gorzowie Wlkp. W 1987 r. był w grupie działaczy politycznych organizujących w Gorzowie Ruch Wolność i Pokój. Od kwietnia do września 1987 r. p. Krzysztof Sobolewski był trzykrotnie karany przez Kolegium ds. Wykroczeń karami grzywny w wysokości kolejno: 40 tys., 30 tys. i 40 tys. zł., za udział w nielegalnych manifestacjach, rozrzucanie ulotek o treści antykomunistycznej, nielegalne wywieszanie transparentów. Rok 1988 r. to kolejne zatrzymania Krzysztofa Sobolewskiego oskarżonego o rozpowszechnianie nielegalnych pism i ulotek na terenie Gorzowa Wlkp. Dnia 3.06.1988 r. Kolegium ds. Wykroczeń ukarało za to p. K. Sobolewskiego karą grzywny w wysokości 50 tys. zł. Dnia 12.05.1988 r. został tymczasowo aresztowany za nadawanie audycji „Radia Solidarność”. Areszt uchylono 19.05.1988 r. a 30.11.1988 r. postępowanie karne względem Krzysztofa Sobolewskiego zostało umorzone.

16. Zenon Werner będąc pracownikiem Przedsiębiorstwa Robót Instalacyjno-Montażowych Budownictwa Rolniczego w Międzyrzeczu, aktywnie uczestniczył w NSZZ „Solidarność” Regionu Gorzów Wlkp. Był wówczas etatowym przewodniczącym filii Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Międzyrzeczu oraz członkiem prezydium Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Gorzowie Wlkp.

Po wprowadzeniu stanu wojennego, dnia 13.12.1981 r. został internowany na podstawie decyzji nr 114/81 z dnia 12.12.1981 r. Początkowo osadzony w Zakładzie Karnym w Gorzowie Wlkp., następnie od 07.01.1982 r. w Zakładzie Karnym w Głogowie. W dniu 12.03.1982 r. Zenon Werner został zwolniony z internowania na podstawie decyzji o uchyleniu internowania nr 39/82.

Za udział w w manifestacji antykomunistycznej w dniu 06.09.1987 r. w Międzyrzeczu, Rejonowe Kolegium ds. Wykroczeń w Międzyrzeczu dnia 01.10.1987 r. orzekło względem p. Zenona Wernera karę grzywny w wysokości 40 tys. zł., (art. 52 par. 1 pkt 1 kw). Rozpoznając odwołanie Zenona Wernera, orzeczeniem z dnia 4.11.1987 r. Kolegium II Instancji złagodziło wysokość kary grzywny do wysokości 25 tys. zł.

Jako osoba podejrzana o działalność antysystemową, od 10 października 1980 r. do 18 grudnia 1984 r. p. Zenon Werner objęty był kontrolą operacyjną przez gorzowską Służbę Bezpieczeństwa.

17. Andrzej Wołyniec od 1985 r. do 1989 r. był aktywnym działaczem antykomunistycznym. Działalność opozycyjną rozpoczął w 1985 r. w Ruchu Młodzieży Niezależnej w Gorzowie Wlkp. Zajmował się wówczas kolportowaniem prasy niezależnej pn. „Szaniec” na terenie II Liceum Ogólnokształcącego w Gorzowie Wlkp., do którego uczęszczał. W 1986 r. p. Andrzej Wołyniec został współpracownikiem redakcji „Szańca”. Zaczął również prowadzić bibliotekę wydawnictw bezdebitowych. Poza tym, w dalszym ciągu kolportował podziemną prasę oraz dbał o bazę poligraficzną Ruchu Młodzieży Niezależnej.

W 1987 r. Andrzej Wołyniec włączył się w działalność Ruchu „Wolność i Pokój”. Uczestniczył w demonstracjach, głódówkach oraz redagował pisma wydawane przez Ruch „Wolność i Pokój”. Zajmował się również działalnością ekologiczną poprzez uczestnictwo w demonstracjach przeciwko budowie elektrowni atomowej w Klempiczu oraz składowiska odpadów radioaktywnych w Międzyrzeczu.

Podczas swojej antykomunistycznej działalności, p. Andrzej Wołyniec był wielokrotnie zatrzymywany przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa: w 1987 r. w Gorzowie Wlkp., w 1988 r. w Stalowej Woli za uczestnictwo w nielegalnym zgromadzeniu (skazany przez Kolegium ds. Wykroczeń na karę grzywny w wysokości 50. tys. zł.), w 1988 r. w Zielonej Górze za rozrzucanie ulotek o treści szkalującej ustrój PRL.

18. Zbigniew Jan Wrześniak prowadził działalność opozycyjną w latach 1980-1983. Był m.in. aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność”, delegatem na I Zjazd Krajowy „Solidarności”, twórcą oraz kolporterem materiałów bezdebitowych.

Po 13.12.1981 nie zrezygnował z działalności związkowej. Organizował akcje protestacyjne przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego, a także tworzył i rozpowszechniał ulotki na terenie Gorzowa Wielkopolskiego.

W dniu 04.04.1982 r. został aresztowany i umieszczony w Areszcie Śledczym w Międzyrzeczu. Wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Zielonej Górze z dnia 07.02.1983 r. został skazany na karę roku pozbawienia wolności. Sąd zasądził także opłatę w wysokości 3.600 złotych i obciążył Wrześniaka ¼ kosztów postępowania. Dnia 09.03.1983 r. WSG w Zielonej Górze zwolnił Zbigniewa Wrześniaka z odbycia reszty kary, przy jednoczesnym wyznaczeniu okresu próby na 1 rok od zwolnienia.

W latach 1982-1983 Zbigniew Wrześniak pozostawał pod obserwacją Służby Bezpieczeństwa, w 1982 roku został dodatkowo objęty zastrzeżeniem wyjazdów.

19. Zygmunt Zamroziewicz od 1985 r. współpracował m.in. z Ruchem Młodzieży Niezależnej w Gorzowie Wielkopolskim. Był współzałożycielem Ruchu Młodzieży Solidarnej w Sulechowie i jego członkiem w latach 1986-1989. Kolportował wydawnictwa bezdebitowe, m.in. „Szaniec” i „Feniks”. Pisał hasła antykomunistyczne na murach i wieszał transparenty w miejscach publicznych.

Z powodu prowadzonej działalności w latach 1987-1989 był kontrolowany przez organy bezpieczeństwa państwa.

20. Norbert Żal w latach 1987-1989 był aktywnym członkiem organizacji młodzieżowej działającej na terenie Gorzowa Wielkopolskiego i kilkunastu ośrodkach regionu pod nazwą Ruch Młodzieży Niezależnej. Już w wieku 16 lat prowadził kolportaż „Szańca” otrzymywanego w tzw. „Białym Kościele”. Uczestniczył w akcjach ulotkowo-kolportażowych, organizując równocześnie „grupy ulotkowe”. W jego mieszkaniu znajdowała się jedna ze skrzynek kolportażowych „Szańca”, gdzie przynoszone gazety były przepakowywane na mniejsze pakiety i dalej roznoszone na inne punkty kolportażowe. Podczas jednej z wielu akcji rozrzucania ulotek, w sierpniu 1988 r. został zatrzymany i aresztowany. W konsekwencji ukarany karą grzywny przez Kolegium do Spraw Wykroczeń w Gorzowie Wlkp.

Pan Norbert Żal kontynuował działania w ramach grup wykonawczych RMN. W czasie trwania ogólnopolskiego strajku w sierpniu 1988 r., brał udział w akcjach jawnego rozdawania „Biuletynu strajkowego” na terenie Gorzowa i okolic. Uczestniczył w manifestacjach wolnościowych, a także w malowaniu haseł antykomunistycznych w miejscach publicznych. Należał do grupy radiowej RMN i prowadził audycje podziemnego „Radia Solidarność” nadawane z dachów wieżowców w Gorzowie, w

Zielonej Górze czy Międzyrzeczu. Ponadto Pan Norbert Żal w latach 1988-1989 przewoził z Warszawy do Gorzowa Wlkp. biuletyny „PWN” i zajmował się drukiem i kolportażem „Szańca” i „Feniksa”. Dodatkowo był przeciwnikiem budowy elektrowni atomowej w Klempiczu i budowy składowiska odpadów radioaktywnych w bunkrach MRU pod Międzyrzeczem. Prowadził akcje o charakterze ekologicznym, rozdając materiały informacyjne po mszach św. w niedzielę. Zaskutkowało to demonstracjami 02.04.1989 r. Ostatni raz Norbert Żal został zatrzymany 27.05.1989 r. za malowanie i oznaczanie plakatów wyborczych kandydatów z listy PZPR. Sprawa zakończyła się kolegium.